

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М.І. ПИРОГОВА**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ЕРГОТЕРАПІЯ»**

**другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація
спеціалізація 227.02 Ерготерапія
галузі знань 22 Охорона здоров'я
освітня кваліфікація: магістр терапії та реабілітації за
спеціалізацією 227.02 Ерготерапія
професійна кваліфікація: Ерготерапевт**

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради

**_____ /професор Вікторія Петрушенко
(протокол № _____ від _____)**

**Освітня програма вводиться в дію з _____
Ректор ЗВО _____ / професор Вікторія
Петрушенко (наказ № _____)**

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація
спеціалізація 227.02 Ерготерапія
галузі знань 22 Охорона здоров'я
освітня кваліфікація: магістр терапії та реабілітації за
спеціалізацією 227.02 Ерготерапія
професійна кваліфікація: Ерготерапевт

Ректор ЗВО

Вікторія ПЕТРУШЕНКО

Гарант ОПШ

Вікторія ОНИЦУК

Декан медичного факультету №2

Володимир ШКОЛЬНІКОВ

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма (ОПП) «Ерготерапія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація» спеціалізації 227.02 «Ерготерапія» галузі знань 22 Охорона здоров'я освітньої кваліфікації магістр терапії та реабілітації за спеціалізацією 227.02 «Ерготерапія» розроблена відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Стандарту вищої освіти за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ МОН України від 30.10.24 р. № 1549), Постанови КМУ від 23.11.2011р. №1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» із змінами та доповненнями, Постанови КМУ від 29.04.2015р. №266 «Про затвердження переліку галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» із змінами та доповненнями, Постанови КМУ від 28.03.2018р. №334 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я», Постанови КМУ від 30.12.2015р. №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №180 від 03.03.2020р., Стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти (ESG-2015), Національного класифікатора України: Класифікатор професій ДК 003:2010, від 16.09.2012 р. №923, Наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18.11.2014 р. № 1361 «Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003:2010» (зміна № 2); Наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 10.09.2016 р. № 1328 «Про затвердження Зміни №5 до національного класифікатора України ДК003:2010»; методичних рекомендацій «Розроблення освітніх програм». Методичні рекомендації» (2014 р.); методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти // Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. №600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 р. №1648); Закон №1053-ІХ від 03.12.2020 Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я.

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, у якому визначено передумови доступу до навчання за цією програмою, нормативний термін підготовки, перелік освітніх компонентів та логічна послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання програми, форма атестації здобувачів освіти, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, програмні результати навчання, придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання.

Програма обговорена Вченою радою університету (протокол № ____ від _____) та затверджена наказом ректора ВНМУ ім. М.І. Пирогова № ____ від _____

Освітньо-професійна програма розроблена робочою групою Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова у складі:

Робоча група:

Голова робочої групи:

Вікторія ОНИЦУК – гарант освітньої програми, доцент закладу вищої освіти кафедри спортивної медицини, фізичного виховання та реабілітації; кандидат наук з фізичного виховання і спорту за спеціальністю 24.00.03 – фізична реабілітація;

Члени робочої групи:

Олександра ГОРОДЕЦЬКА – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент закладу вищої освіти кафедри спортивної медицини, фізичного виховання та реабілітації;

Ростислав КРАВЕЦЬ – кандидат медичних наук, доцент, в. о. завідувача кафедри фізичної та реабілітаційної медицини, лікар фізичної та реабілітаційної медицини;

Олександр КУЛЕШОВ – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри пропедевтики дитячих захворювань та догляду за хворими дітьми, лікар фізичної та реабілітаційної медицини;

Вадим ЖЕБЕЛЬ – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри внутрішньої медицини медичного факультету №2, лікар фізичної та реабілітаційної медицини;

Олександр ГАЛАЧЕНКО – доктор економічних наук, професор, Заслужений лікар України, директор профспілкового санаторію «Хмільник» (м. Хмільник);

Анна ФІЦУК – здобувачка вищої освіти за ОПП «Терапія та реабілітація», медичного факультету №2.

Рецензії та відгуки зовнішніх рецензентів:

Дарія ПОПОВИЧ – доктор медичних наук, професор, завідувачка кафедри фізичної терапії, ерготерапії та фізичного виховання Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського;

Світлана ГОЛОДЮК – директор КНП «Вінницький обласний клінічний медичний реабілітаційний центр ветеранів війни та радіаційного захисту населення»;

Оксана ПОЛЯНСЬКА - д. мед. н, професор ЗВО, кафедри внутрішньої медицини, спортивної медицини та фізичної реабілітації БДМУ.

1. Профіль освітньої програми

Складові	Опис освітньо-професійної програми
1.1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова МОЗ України
Повна назва структурного підрозділу	Медичний факультет №2
Ступінь освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр Магістр терапії та реабілітації за спеціалізацією 227.02 «Ерготерапія»
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна програма «Ерготерапія»
Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом магістра, одиничний, 120 кредитів ЄКТС, Термін навчання – 1 рік 10 місяців;
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	Другий (магістерський) рівень вищої освіти; НРК України – 7 рівень; FQ – ENEA – другий цикл, QF-LLL – 7 рівень
Передумови	На навчання для здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «Терапія та реабілітація» за спеціалізацією 227.2 «Ерготерапія» можуть вступати тільки особи, які здобули освітній ступінь бакалавра за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія», 227 «Терапія та реабілітація» чи 016 «Спеціальна освіта» або за напрямом підготовки «Здоров'я людини» (професійне спрямування Фізична реабілітація), «Спеціальна освіта». Відбір абітурієнтів для зарахування на 1 курс магістратури здійснюється на конкурсній основі. Умови вступу визначаються Правилами прийому до Університету, затвердженими Вченою радою.
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	5 років
Форма навчання	Денна
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	https://www.vnmu.edu.ua/загальна-інформація/основні-документи
1.2. Мета освітньої програми	

Освітньо-професійна програма «Ерготерапія» спрямована на підготовку конкурентоспроможних фахівців галузі охорони здоров'я – магістрів терапії та реабілітації за спеціалізацією 227.02 Ерготерапія, здатних здійснювати професійну діяльність ерготерапевта, а також вирішувати складні завдання практичного, освітнього, організаційного, дослідницького та/або інноваційного характеру, що стосується ерготерапії задля розвитку та вдосконалення реабілітаційних відділень і центрів Подільського регіону та України.

1.3. Характеристика освітньої програми

<p>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)</p>	<p>Галузь знань 22 Охорона здоров'я Спеціальність 227 Терапія та реабілітація Спеціалізація 227.02 Ерготерапія Об'єкти вивчення та діяльності: терапевтичне використання заняттєвої активності для досягнення максимального рівня функціонування покращення та розширення заняттєвої участі клієнтів відповідно до їх бажань та потреб у закладах охорони здоров'я та позаклінічному середовищі, адаптація середовища для осіб з особливими потребами. Цілі навчання: набуття здатності здійснювати професійну діяльність ерготерапевта, розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру, що стосуються ерготерапії. Теоретичний зміст предметної області: порушення функцій, активності та участі осіб різних нозологічних та вікових груп; концепції, теорії та методи реалізації процесу ерготерапії на основі принципів заняттєвоорієнтованої та клієнтоцентричної практики із урахуванням та впливом на фактори клієнта, його заняттєву активність та середовище (школа, громада тощо), менеджмент, викладання та наукові дослідження в ерготерапії. Методи, методики та технології: методи ерготерапевтичного скринінгу та оцінювання, створення заняттєвого профілю, здійснення аналізу заняттєвої активності; планування, прогнозування, реалізації та корекції програм ерготерапії; профілактики захворювань, ускладнень та функціональних порушень; управління та викладання; обробки інформації; наукових досліджень та дискусії; доказової практики; управління та викладання; сучасні цифрові технології. Інструменти та обладнання: пристрої, прилади, обладнання для оцінювання заняттєвої активності та участі клієнта та реалізації процесу ерготерапії, бази даних, інформаційні системи, спеціалізоване програмне забезпечення.</p>
<p>Орієнтація освітньої-професійної програми</p>	<p>Освітньо-професійна; відповідно до Міжнародних стандартів кваліфікації освіти (МСКО) має як академічну, так і прикладну орієнтацію. Освітньо-професійна програма «Ерготерапія» практично орієнтована та ґрунтується на сучасних досягненнях науково-доказової медицини та практики у сфері ерготерапії, заняттєвої активності людини, спрямована на формування здатності здійснювати професійну діяльність ерготерапевта, розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері</p>

	ерготерапії.
Основний фокус освітньої-професійної програми	Фокус освітньої програми зорієнтований на професійну підготовку конкурентоспроможних фахівців у сфері ерготерапії, здатних здійснювати професійну діяльність з ерготерапії. Ключові слова: ерготерапія, терапія, реабілітація, заняттєва активність.
Особливості програми	Особливостями програми є навчання з використанням сучасних текстових та відеоматеріалів від найкращих науковців у сфері реабілітації; відпрацювання практичних навичок на спеціальному обладнанні в аудиторіях та клінічних базах у реабілітаційних відділеннях та центрах; створення інклюзивного, високоякісного, орієнтованого на студента навчального середовища, що сприятиме здобуттю студентами теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для успішного розвитку професійної кар'єри в ерготерапії, формуванню у майбутніх фахівців розуміння унікальності професії та розвитку професійної ідентичності. Розроблену ОПП є можливість реалізувати в умовах ВНМУ ім. М.І. Пирогова, клінічними базами якого є потужні спеціалізовані реабілітаційні центри, зокрема: КНП «Печерська обласна лікарня відновного лікування Вінницької обласної ради», КНП «Вінницька обласна клінічна психоневрологічна лікарня ім. акад. О.І. Ющенко Вінницької обласної ради», КНП «Вінницький обласний клінічний медичний реабілітаційний центр ветеранів війни та радіаційного захисту населення Вінницької обласної ради», КНП «Хмельницька обласна лікарня відновного лікування Вінницької обласної ради», КНП «Вінницька клінічна багатопрофільна лікарня» Вінницької міської ради, КНП «Літинська центральна районна лікарня» Літинської селищної ради, КНП «Вінницька обласна клінічна лікарня ім. М.І. Пирогова Вінницької обласної ради», Клінічний санаторій «Хмельник» приватного акціонерного товариства лікувально-оздоровчих закладів профспілок України «Укрпрофоздоровниця», КНП Вінницька обласна дитяча клінічна лікарня Вінницької обласної ради», КНП «Липовецька обласна лікарня відновного лікування дітей з органічним ураженням центральної нервової системи, порушенням психіки і опорно-рухового апарату Вінницької обласної ради», КНП «Вінницький обласний медичний центр реабілітації дітей Вінницької обласної ради», КНП «Северинівська лікарня відновного лікування Вінницької обласної ради», КНП Вінницька міська клінічна лікарня «Центр матері та дитини», КНП «Жмеринська лікарня відновного лікування Вінницької обласної ради».
1.4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація можуть працювати на первинних посадах за професіями, визначеними Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010 2229.2 – ерготерапевт;
Подальше навчання	Продовження навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти як в Україні, так і за її межами та набуття додаткових

	кваліфікацій в системі післядипломної освіти та освіти дорослих
1.5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Навчання ґрунтується на принципах студентоцентризму, академічної свободи, індивідуально-особистісного підходу; відбувається через комунікативний, інтегрований підходи до навчання, самонавчання; реалізується через навчання на основі досліджень, посиленої професійної орієнтованості; форми навчальних занять інтерактивні науково-пізнавальні лекції, практичні заняття в малих групах, клінічні розбори і дискусії, клінічні та симуляційні тренінги, майстер-класи, самостійна робота, консультації з викладачами, використання електронних тестів контролю знань, доступу до онлайн-лекцій, проходження виробничих практик в реабілітаційних відділеннях в складі мультидисциплінарних команд тощо.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студента здійснюється за взаємоузгодженими 5-ти бальною (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») і вербальною («зараховано», «не зараховано») системами, шкалою навчального закладу (від 0 до 200 балів), національною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F). Види контролю: поточний, проміжний, підсумковий. Форми контролю: заліки, диференційні заліки, іспити, атестація випускників.
1.6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати автономно та у міжпрофесійному контексті складні спеціалізовані задачі та проблеми, пов'язані з функціонуванням та обмеженнями життєдіяльності окремих осіб, груп та популяцій, зокрема порушення заняттєвої активності, заняттєвої участі та ефективною взаємодією осіб, груп та популяцій з середовищем їх життєдіяльності; проводити практичну, адміністративну, наукову, інноваційну та освітню діяльність у ерготерапії.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 01. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 05. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 06. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК 07. Здатність працювати автономно. ЗК 08. Здатність розробляти проекти та управляти ними. ЗК 09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
Спеціальні компетентності (СК)	СК 01. Здатність застосовувати передові знання та високий рівень критичного мислення щодо складних взаємозв'язків між людиною, її здоров'ям, заняттєвою активністю та добробутом, популяризувати здоровий спосіб життя для окремих осіб, груп, популяцій та спільнот на засадах заняттєвої та соціальної

справедливості.

СК 02. Здатність оцінювати і визначати вплив особистих факторів, функцій і структур організму, факторів середовища на заняттєву активність і участь окремих осіб, груп, популяцій та спільнот.

СК 03. Здатність ефективно застосовувати передові знання теорії ерготерапії, критичний аналіз та рефлексне мислення для планування, організації та реалізації процесу ерготерапії окремих осіб груп, популяцій та спільнот.

СК 04. Здатність ефективно застосовувати науково-обґрунтовані підходи та методи планування і реалізації клієнто-орієнтованих та заняттєво-орієнтованих втручань з метою уможливлення заняттєвої активності, участі та заняттєвої справедливості стосовно окремих осіб, груп, популяцій та спільнот.

СК 05. Здатність вибирати або виготовляти на основі оцінювання, налаштовувати та навчати пацієнта/клієнта користуватися допоміжними засобами реабілітації для покращення заняттєвої участі, функціональної мобільності та пересування у громаді.

СК 06. Здатність оцінювати та адаптовувати фактори середовища, створювати безпечне і доступне середовище життєдіяльності окремих осіб, груп, організацій, популяцій та спільнот на засадах ергономічного та універсального дизайну.

СК 07. Здатність застосовувати поглибленні знання та критичне розуміння наукового процесу, застосовувати етичні принципи, усталені та новітні дослідницькі методології та парадигми для систематичного збору, критичного оцінювання, звітування та інтеграції даних наукових досліджень у практичну діяльність.

СК 08. Здатність застосовувати поглибленні знання і розуміння норм, процесів і навичок щодо супервізії асистентів ерготерапевта, професійної та міжпрофесійної співпраці на засадах національних регуляторних документів.

СК 09. Здатність застосовувати поглибленні знання та навички менеджменту, лідерства, фінансового планування та маркетингу для ефективної організації та оптимізації процесу надання реабілітаційної допомоги окремим особам, групам, популяціям та спільнотам.

СК 10. Здатність вирішувати складні етичні дилеми на основі поглибленого розуміння законодавчих норм та правил професійної діяльності для вирішення заняттєвих проблем окремих осіб, груп, популяцій чи спільнот, пропагувати етичні стандарти та цінності ерготерапії.

СК 11. Здатність застосовувати високоспеціалізовані знання і навички професійного та академічного спілкування, для ефективної передачі інформації про ерготерапію та результати ерготерапії як у рамках міждисциплінарної взаємодії, так і у широкому національному та міжнародному контексті.

СК 12. Здатність ефективно та своєчасно документувати надання ерготерапевтичних послуг, включаючи консультативні послуги, на різних етапах надання реабілітаційної допомоги як у закладах

охорони здоров'я, так і закладах освіти, соціальної політики та соціального захисту.

СК 13. Здатність здійснювати критичну саморефлексію на високому рівні, вдосконалювати професійну ідентичність, визначати потреби і стратегії для поглиблення власних професійних знань з ерготерапії та її процесу на основі національних вимог до безперервного професійного розвитку та демонструвати самостійне, автономне навчання на національному та міжнародному рівнях.

СК 14. Здатність надавати домедичну допомогу під час виникнення невідкладних станів.

1.7. Програмні результати навчання

РН 01. Застосовувати передові знання та високий рівень критичного мислення щодо складних взаємозв'язків між людиною, її фізичним, психічним і соціальним здоров'ям, заняттєвою активністю та добробутом, сприяти популяризації здорового способу життя для окремих осіб, груп, популяцій і спільнот на засадах заняттєвої та соціальної справедливості.

РН 02. Здійснювати клієнтоорієнтоване оцінювання заняттєвих потреб окремих осіб, груп, популяцій і спільнот та визначити доцільність, інтенсивність та обсяг рекомендованих заходів ерготерапії.

РН 03. Оцінювати характер та ступінь впливу особистих факторів, структур і функцій організму, факторів фізичного, соціального, політичного, культурного та інституційного середовища та соціальних детермінант здоров'я на заняттєву активність та участь окремих осіб, груп, популяцій і спільнот.

РН 04. Ефективно застосовувати передові знання теорії ерготерапії, рефлексивне мислення та критичний аналіз моделей (occupational therapy models) та рамок практики ерготерапії (frames of reference of occupational therapy), заснованих на доказах, для вибору оптимальних стратегій оцінювання, планування, реалізації та оцінки результатів ерготерапії.

РН 05. Формулювати та документувати цілі і результати програми ерготерапії або складові індивідуальної програми реабілітації у співпраці з пацієнтом/клієнтом, пояснювати методи ерготерапевтичних втручань та вносити дані до електронних систем.

РН 06. Розробляти, проводити та корегувати програми ерготерапії або складові індивідуальної програми реабілітації на основі аналізу результатів ерготерапевтичного оцінювання та/або втручання у співпраці з пацієнтом/клієнтом та надавати рекомендації стосовно продовження або завершення реабілітації.

РН 07. Застосовувати науково-обґрунтовані підходи у виборі методів, стратегій та інструментів для реалізації заняттєво орієнтованих втручань з метою уможливлення заняттєвої активності, участі та заняттєвої справедливості стосовно окремих осіб, груп та спільнот.

РН 08. Враховувати засади заняттєвої та соціальної справедливості для планування процесу ерготерапії у широких, спеціалізованих та нових сферах практичної діяльності з метою вирішення комплексних заняттєвих проблем окремих осіб, груп та популяцій.

РН 09. Оцінювати та обґрунтовувати потребу, призначити, налаштувати, проектувати, виготовляти та модифікувати допоміжні засоби реабілітації, включаючи ортези, для покращення заняттєвої участі у сферах самообслуговування, продуктивності, дозвілля, функціональної мобільності, користування громадським транспортом та водіння автомобіля.

РН 10. Навчити безпечному та ефективному користуванню допоміжними засобами

реабілітації, включаючи ортези та протези для покращення для заняттєвої участі у сферах самообслуговування, продуктивності (роботи чи навчання), дозвілля (гри), функціональної мобільності, користування громадським транспортом та водіння автомобіля.

РН 11. Оцінювати та адаптовувати фактори середовища, створювати безпечне і доступне середовище проживання, навчання та праці окремих осіб, груп людей, організацій та популяцій на засадах ергономічного та універсального дизайну з метою покращення заняттєвої участі та збільшення функціональної незалежності окремих осіб, груп людей, організацій та популяцій.

РН 12. Застосовувати у практичній діяльності інформацію з наукових джерел, інтегруючи її з цінностями та бажаннями клієнта та особливостями контексту практичної діяльності, для обґрунтування рішень щодо організації процесу ерготерапії для окремих осіб, груп людей, організацій та популяцій.

РН 13. Застосовувати усталені та новітні дослідницькі методи для планування, проведення аналізу та звітування про результати наукових досліджень у сфері ерготерапії з урахуванням актуальних суспільних та професійних викликів, етичних стандартів, відповідальності за розповсюдження та трансляцію наукових знань у різних контекстах професійної практичної діяльності.

РН 14. Застосовувати поглиблені знання і розуміння норм, процесів і навичок щодо супервізії асистентів ерготерапевта та ерготерапевтів, професійної та міжпрофесійної співпраці на засадах національних регуляторних документів.

РН 15. Виконувати обов'язки супервізора асистентів ерготерапевта та ерготерапевтів у практичній діяльності на засадах національних регуляторних документів.

РН 16. Знати межі професійної компетентності ерготерапевта, сфери практичної діяльності фахівців інших спеціальностей, оцінювати потребу та знати механізми скерування пацієнтів/клієнтів до фахівців інших спеціальностей.

РН 17. Визначити, аналізувати та оцінювати вплив контекстуальних чинників, регуляторних документів, соціоекономічних, політичних, географічних та демографічних факторів, динаміки міжособистісної командної взаємодії на процес надання реабілітаційних послуг.

РН 18. Застосувати поглиблені знання та навички менеджменту, лідерства, стратегічного планування та маркетингу для генерування інноваційних підходів та підприємницьких рішень до організації та оптимізації процесу надання реабілітаційної допомоги окремим особам, групам, популяціям чи спільнотам.

РН 19. Застосувати поглиблене розуміння законодавчих норм та правил професійної діяльності, реабілітаційних маршрутів для вирішення заняттєвих проблем окремих осіб, груп чи популяцій.

РН 20. Брати на себе відповідальність за визначення та ефективного вирішення складних етичних дилем, демонструвати добродесність і відповідальність, сприяти створенню антикорупційного середовища, пропагувати стандарти добродесності, ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції, відстоювати етичні стандарти та цінності ерготерапії.

РН 21. Здатність пропагувати цінності та філософію ерготерапії, відстоювати інтереси професії, передавати інформацію стосовно процесу ерготерапії, пояснювати сенс та внесок ерготерапії та науки про заняттєву активність в загальне благополуччя та добробут суспільства.

РН 22. Ефективно і вчасно документувати процес і результати різних форм ерготерапевтичних послуг, включаючи консультативні послуги у різних сферах професійної діяльності ерготерапевта та у спосіб, зрозумілий для клієнтів/пацієнтів,

представників сфери охорони здоров'я, освіти, соціальної політики, соціального захисту та інших стейкхолдерів.

РН 23. Здатність безперервно вдосконалювати високий професійний рівень для поглиблення власних знань ерготерапії та її процесу на основі національних вимог до безперервного професійного розвитку та демонструвати самостійне, автономне навчання на національному та міжнародному рівнях.

РН 24. Надавати домедичну допомогу при невідкладних станах, демонструвати знання методів та засобів збереження життя.

1.8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення

Професорсько-викладацький склад, що залучений до викладання навчальних дисциплін за освітньою програмою відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на другому (магістерському) рівні вищої освіти.

Основними кафедрами, які забезпечують освітній процес є кафедра спортивної медицини, фізичного виховання та реабілітації, у складі якої 1 доктор біологічних наук, 3 кандидата медичних наук, 2 кандидата з фізичного виховання та спорту, із них один за спеціальністю 24.00.03 - фізична реабілітація, 1 магістр фізичної реабілітації (1 – професор, 6 – доцентів) та кафедра фізичної та реабілітаційної медицини, у складі якої 1 доктор медичних наук, 7 кандидатів медичних наук, 1 магістр за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія (1 – професор, 6 – доцентів).

До викладання окремих освітніх компонент долучені науково-педагогічні працівники таких кафедр як: іноземних мов, менеджменту та маркетингу, фармації, педагогіки та психології, кафедра внутрішньої медицини медичного факультету №2, внутрішньої медицини №3, пропедевтики внутрішньої медицини, пропедевтики дитячих захворювань та догляду за хворими дітьми, нервових хвороб, психіатрії, наркології та психотерапії, медичної психології та психіатрії, епідеміології. Всі науково-педагогічні працівники мають відповідну академічну та професійну кваліфікації. Університет сприяє безперервному професійному розвитку викладачів, забезпечуючи підвищення кваліфікації, як в Україні так і за кордоном. Під час освітнього процесу залучаються професіонали-практики з досвідом дослідницької, інноваційної роботи за фахом, а також практикуючі спеціалісти, члени міжнародних та національних професійних асоціацій, що підсилює синергетичний зв'язок теоретичної та практичної підготовки, забезпечує досягнення цілей і програмних результатів навчання.

Матеріально-технічне забезпечення

Відповідає технологічним вимогам щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р., № 1187 зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 365 від 24.03.2021).

Наявність навчальних та лекційних аудиторій, забезпечених комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням,

	<p>технічними засобами навчання; клінічної бази для проведення практичних занять здобувачів вищої освіти або чинних угод на проведення практики в лікувальних закладах;</p> <p>Навчальна база структурних підрозділів ВНМУ та клінічних баз реабілітаційних відділень дозволяє організовувати та проводити заняття з усіх навчальних дисциплін на належному науково-методичному рівні. Для проведення лекційних та практичних занять використовуються мультимедійні пристрої, комп'ютерна техніка. Навчальні аудиторії оснащені необхідними приладами та обладнанням, є комп'ютерні класи. Для реалізації практичних навичок в університеті створений симуляційно-тренінговий центр та підписані угоди із відповідними реабілітаційними закладами.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення реалізації програми відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладів освіти у сфері вищої освіти для другого (магістерського) рівня, включаючи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - належне навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін, які містять методичні розробки до практичних занять, семінарських занять, самостійної роботи здобувачів вищої освіти; індивідуальні завдання практичної та науково-дослідної спрямованості; методичні матеріали для проходження практик, завдання для контролю знань (екзаменаційні білети, тестові завдання, ситуаційні задачі, клінічні кейси, переліки теоретичних питань, практичних навичок з дисциплін); сучасні інформаційні джерела та комп'ютерна техніка; власні Web-сторінки кафедр, які відповідають за підготовку бакалаврів з терапії та реабілітації; інтернет-зв'язок; бібліотека з сучасною навчальною літературою, науковими, довідниковими та фаховими періодичними виданнями. Офіційний веб-сайт http://vnmdu.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і освітньо-просвітницьку діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти тощо. - наукову бібліотеку, фонд якої містить 579 849 примірників. Зал електронної інформації має 30 комп'ютерів і забезпечений доступом до мережі «Інтернет», оплаченим доступом до наукометричних баз Scopus і Web of Science та перевірок на подібність текстів програми Strikeplagiarism і Unicheck. Інституційний репозитарій університету містить 5681 документів. У 2021-2023 рр. був забезпечений доступ до навчальних та наукових ресурсів: публікацій видавництва Bentham Science (рецензована наукова література, понад 130 наукових журналів в електронному та друкованому форматах, 800 електронних книг, спеціалізованих баз даних), баз даних платформи EBSCO (DynaMed, Nursing Reference Center Plus, Rehabilitation Reference Center); онлайн-ресурсів British Medical Journal (BMJ Best Practice та BMJ Learning); навчальних медичних ресурсів компанії Elsevier (ClinicalKey, Complete Anatomy, Osmosis); 83-х наукових медичних журналів видавництва Elsevier; БД Scopus; БД Web of Science Core Collection (21100 назв журналів); БД ScienceDirect (39 тис. книг та 3500 журналів видавництва Elsevier); повнотекстових

	<p>електронних ресурсів на платформі Research4Life (більше ніж 154 тис. наукових журналів і книг від понад 200 видавців з усього світу); ресурсів Physiopedia Plus (близько 575 курсів для фахівців з фізичної реабілітації, серед яких 86 курсів українською мовою, безкоштовні повнотекстові книги і журнали).</p> <p>- комп'ютерну техніку та технічні засоби навчання (комп'ютерний парк університету налічує 1350 комп'ютерів, 1530 дисплейних місць, 32 комп'ютерних класи, мультимедійне забезпечення).</p>
1.9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність здійснюється на підставі чинного законодавства та Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу ВНМУ ім. М.І. Пирогова.
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність здійснюється на підставі чинного законодавства та Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу ВНМУ ім. М.І. Пирогова, а також на підставі угод про співробітництво з окремими закладами з виконання спільних наукових розробок з актуальних для України проблем медицини, обміну науковими та науково-педагогічними співробітниками, здобувачами та аспірантами з більше ніж 40 закордонними університетами та медичними закладами.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачено

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОПП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредиті	Форма підсумкового контролю
1	2	4	5
Обов'язкові компоненти ОП			
Загальна підготовка			
ОК 1.	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	2	залік
ОК 2.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	2	залік
ОК 3.	Методи та організація наукових досліджень в ерготерапії	1	залік
ОК 4.	Менеджмент та маркетинг у терапії та реабілітації	2	залік
ОК 5.	Педагогічна майстерність	2	залік
ОК 6.	Психологія (за професійним спрямуванням)	2	залік
ОК 7.	Перша доклінічна допомога та ускладнення в клінічній практиці	4	залік
Всього		15,0	
Спеціальна фахова підготовка			
ОК 8.	Ерготерапія при порушеннях опорно-рухового апарату різних вікових груп	4	залік/іспит
ОК 9.	Ерготерапія при ураженнях нервової системи різних вікових груп	5 (2+3)	залік/іспит
ОК 10.	Ерготерапія в педіатрії	3	диф.залік
ОК 11.	Ерготерапія в геріатрії та паліативній допомозі	3	диф.залік
ОК 12.	Ерготерапія травм війни	4	залік/іспит
ОК 13.	Концептуальні основи ерготерапії	5	залік/іспит
ОК 14.	Методика створення реабілітаційних програм при різних станах здоров'я на основі доказової медицини	4	залік/диф. залік
ОК 15.	Ерготерапія при захворюваннях внутрішніх органів	4	залік/іспит
Всього		32,0	
Практики			
ОК 16.	Клінічна ознайомча практика з ерготерапії	6	залік
ОК 17.	Клінічна практика з ерготерапії при порушеннях опорно-рухового апарату різних вікових груп	12	залік
ОК 18.	Клінічна практика з ерготерапії у педіатрії	6	залік
ОК 19.	Клінічна практика з ерготерапії при	12	залік

	нейромоторних розладах осіб різних вікових груп		
Всього		36	
Вибіркові компоненти ОПП «Ерготерапія»			
Вибіркові компоненти – 1 курс (15 кредитів)			
ВБ 1.1.	Морфологічні та патоморфологічні аспекти виконання реабілітаційних втручань	3	залік
ВБ 1.2.	Ефективна комунікація під час надання реабілітаційних послуг	3	залік
ВБ 1.3.	Фізичне виховання (гімнастика, види оздоровчого фітнесу)	3	залік
ВБ 1.4.	Реабілітація та догляд в домашніх умовах	3	залік
ВБ 1.5.	Реабілітаційний та спортивний масаж	3	залік
ВБ 1.6.	Основи профілактики залежностей	3	залік
ВБ 1.7.	Культура мовлення й етика спілкування	3	залік
ВБ 1.8.	Загальні та інструментальні методи оцінювання та контролю пацієнта в ерготерапії.	3	залік
ВБ 1.9.	Протезування та ортезування. Ортопедична реабілітація	3	залік
ВБ 1.10.	Сучасні реабілітаційні технології	3	залік
Вибіркові компоненти – 2 курс (15 кредитів)			
ВБ 2.1.	Основи медико-соціальної реабілітації	3	залік
ВБ 2.2.	Спортивні та рухливі ігри в реабілітації	3	залік
ВБ 2.3.	Основи функціональної діагностики	3	залік
ВБ 2.4.	Основи психіатрії та наркології	3	залік
ВБ 2.5.	Терапія мови та мовлення	3	залік
ВБ 2.6.	Тейпінг та кінезіотейпінг в реабілітації	3	залік
ВБ 2.7.	Клінічна вертебрологія	3	залік
ВБ 2.8.	Епідеміологічна безпека при наданні реабілітаційних послуг	3	залік
ВБ 2.9.	Основи комунікативної компетентності в реабілітації	3	залік
ВБ 2.10.	Кардіореабілітація після оперативних втручань на серці	3	залік
Кваліфікаційна робота		6	
Єдиний державний кваліфікаційний іспит		1	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОБОВ'ЯЗКОВИХ КОМПОНЕНТІВ		90	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН		30	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		120	

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників спеціальності 227 «Терапія та реабілітація» освітньо-професійної програми «Ерготерапія» за спеціалізацією 227.02 «Ерготерапія» проводиться у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту та публічного захисту кваліфікаційної роботи з виставленням єдиної оцінки і завершується видачею документа встановленого зразка з присвоєнням освітньої кваліфікації: магістр терапії та реабілітації за спеціалізацією 227.02 «Ерготерапія»; професійної кваліфікації: ерготерапевт.

Єдиний державний кваліфікаційний іспит здійснюється відповідно до Порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я». Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної терапії або ерготерапії. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти чи його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14	ОК15	ОК16	ОК17	ОК18	ОК19
ПРН1																			
ПРН2																			
ПРН3																			
ПРН4																			
ПРН5																			
ПРН6																			
ПРН7																			
ПРН8																			
ПРН9																			
ПРН10																			
ПРН11																			
ПРН12																			
ПРН13																			
ПРН14																			
ПРН15																			
ПРН16																			
ПРН17																			
ПРН18																			
ПРН19																			
ПРН20																			
ПРН21																			
ПРН22																			
ПРН23																			
ПРН24																			

Гарант освітньої програми,

доцент закладу вищої освіти кафедри спортивної медицини,
фізичного виховання та реабілітації
к.н.з фіз. вих. і спорту

Вікторія ОНИЦУК

Мінімально необхідне кадрове та матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу на другому (магістерському) рівні вищої освіти за спеціальністю 227.02 Ерготерапія

1. Допоміжні засоби реабілітації:

- для мобільності: крісла колісні, палиці, милиці, ходунки, вертикалізатори тощо, різного типу і розміру відповідно з розподілом для дорослих та дітей;
- для заняттєвої активності та участі: обладнання, матеріали та засоби для прийому їжі, годування та приготування їжі, особистої гігієни, одягання та роздягання, користування туалетом, прийому медикаментів, тощо; згущувачі рідин; асистивні технології для пацієнтів/клієнтів з когнітивними порушеннями, засоби альтернативної та допоміжної комунікації (комунікативні дошки з картками PECs, книги, пристрої), відповідно з розподілом для дорослих та дітей.
- набори базових інструментів для налаштування допоміжних засобів реабілітації.

2. Обладнання для терапії сенсорних та рухових функцій верхньої кінцівки: комплекти обтяжувачів на руки різної ваги, комплекти кілець, конусів, прищіпок, терапевтичний пластилін, еспандери, гантелі, терапевтичні стрічки, настінне дзеркало та/або мобільне дзеркало на коліщатках, ігрові матеріали для дітей, тощо. Ортези, бандажі, елінги, матеріал та обладнання для отрезування, засоби для позиціонування різних форм та розмірів.

3. Мінімальне обладнання для проведення первинного, етапних, заключного ерготерапевтичного оцінювання:

- динамометри; пульсоксиметри; пінчметри; пульсометри; каліпери; тонометр та/або тонометр педіатричний з манжетками для дітей різного віку;
- гоніометри різних форм та розмірів; вимірювальні сантиметрові стрічки - з розрахунку один примірник на 2-3 студентів в групі;
- 10-метрова вимірювальна стрічка; ваги; ростомір - один примірник;
- стандартизовані тести та нестандартизовані набори для проведення ерготерапевтичного оцінювання.

**Базові компоненти оцінювання та контролю стану пацієнта/клієнта
ерготерапевтом при порушеннях таких систем:**

1. Серцево-судинна та дихальна системи.

а. Оцінювання симптомів та порушень з метою визначення їх впливу на заняттєву активність пацієнта/клієнта:

- біль;
- зміни у диханні (задишка, ослаблене, жорстке, патологічне бронхіальне дихання);
- запаморочення;
- приступ ядухи;
- набряк;
- порушення ритму і провідності серця, аритмія, тахікардія підвищення/зниження артеріального тиску;
- надмірні зусилля під час виконання заняттєвої активності;
- втома.

Засоби та методи:

- опитування, бесіда;
- спостереження;
- функціональні тести;
- пульсооксиметрія;
- вимірювання артеріального тиску;
- вимірювання частоти серцевих скорочень;

б. Опитування з метою обґрунтування використання у програмі ерготерапії елементів заняттєвої активності, яка відповідає заняттєвим потребам та інтересам пацієнта/клієнта:

Засоби та методи:

- бесіда, інтерв'ю;
- інструменти оцінки.

в. Оцінювання елементів заняттєвої активності пацієнта/клієнта під час виконання програми ерготерапії з позиції:

- суб'єктивного ставлення пацієнта/клієнта до власного виконання елементів заняттєвої активності;
- рівня функціональної незалежності пацієнта/клієнта;
- якості та безпеки виконання елементів заняттєвої активності.

Засоби та методи

- бесіда;
- спостереження;
- інструменти оцінки;

2. Порушення діяльності опорно-рухового апарату

1. Оцінювання симптомів та порушень з метою визначення їх впливу на заняттєву активність пацієнта/клієнта:

- біль

- набряки
- порушення амплітуди руху
- зменшення м'язової сили, м'язова атрофія
- зменшення м'язової витривалості
- порушення функцій суглобів та кісток
- порушення рівноваги та координації
- порушення довільних рухових функцій

Засоби та методи:

- опитування, бесіда
- візуальна аналогова шкала болю
- огляд
- оцінювання рухливості суглобів
- визначення м'язової сили
- тести на визначення м'язової витривалості
- тести на рівновагу та координацію
- тести для оцінки довільних рухових функцій
- оцінювання стану кукси

2. Опитування з метою вибору і (обґрунтування) використання у програмі ерготерапії елементів заняттєвої активності, яка відповідає заняттєвим потребам та інтересам пацієнта/клієнта:

Засоби та методи:

- бесіда, інтерв'ю
- інструменти оцінки

3. Оцінювання елементів заняттєвої активності пацієнта/клієнта під час виконання програми ерготерапії з позиції:

- оцінювання рухливості суглобів визначення м'язової сили
- визначення рівня і локалізації чутливості
- тестування рефлексів
- визначення м'язового тону
- визначення м'язової витривалості
- оцінювання рівноваги та координації
- оцінювання довільних рухових функцій

4. Опитування з метою обґрунтування використання у програмі ерготерапії елементів заняттєвої активності, яка відповідає заняттєвим потребам та інтересам пацієнта/клієнта:

Засоби та методи:

- бесіда, інтерв'ю
- інструменти оцінки

5. Оцінювання елементів заняттєвої активності пацієнта/клієнта під час виконання програми ерготерапії з позиції:

- суб'єктивної оцінки пацієнта/клієнта;
- рівня функціональної незалежності;
- якості та безпеки виконання;

Засоби та методи:

- бесіда;
- спостереження;
- інструменти оцінювання.

Засоби та методи ерготерапевтичних втручань

1. Використання підготовчих методів і засобів:

Використання преформованих фізичних чинників

- тепло
- холод
- преформована електрична енергія
- Позиціонування
- Мобілізація суглобів
- Сенсорна стимуляція
- Методики фасилітації та інгібіції

• Вибір, налаштування та навчання користуванню допоміжними засобами реабілітації (в т.ч. ортезами та протезами)

2. Терапевтичні вправи і терапевтичні заняття з метою відновлення або розвитку функцій організму:

- функцій м'язів та суглобів (сили, витривалості, амплітуди руху, мобільності суглобів)
- функцій мимовільних рухових реакцій
- довільних рухових функцій (координацію великої та дрібної моторики, зорово-рухову, двосторонню координацію, праксис)
- моторики і координації органів ротової порожнини
- розумових функцій (специфічних та глобальних)
- сенсорних функцій (зорового сприйняття, вестибулярної, пропріоцептивної функції, сенсорної інтеграції)

3. Терапевтичні вправи і терапевтичні заняття з метою розвитку виконавчих умінь та навичок:

- рухових умінь та навичок (стабілізувати тулуб, дотягуватися, хапати, маніпулювати, піднімати, переміщувати предмети тощо)
- процесуальних умінь та навичок (ініціювати, підтримувати увагу, планувати та дотримуватися плану дії, організовувати, пристосовуватися тощо)
- умінь та навичок соціальної взаємодії (вступати в контакт, проявляти емоції, уточнювати, відповідати тощо)

4. Терапевтичне використання заняттєвої активності:

- Виконання компонентів заняттєвої активності (окремих занять, завдань та дій), визначених на основі заняттєвого аналізу.
- Модифікація та адаптація способів виконання заняттєвої активності (окремих занять, завдань та дій).
- Організація виконання заняттєвої активності у наступних сферах:
 - активність повсякденного життя (АРЬз);
 - інструментальна активність повсякденного життя (ІАВЬз);
 - відпочинок і сон;

- освіта.
- робота
- гра
- дозволя
- соціальна участь
- менеджмент здоров'я

5. Адаптація інструментів діяльності та середовища життєдіяльності пацієнта/клієнта.

6. Навчання та консультування пацієнтів/клієнтів та членів їх родин.

7. Проведення ерготерапевтичного втручання у групі.

Рекомендації до проведення практики за професійним спрямуванням на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Проведення практики за професійним спрямуванням є результатом взаємодії між студентом, супервізором та координатором практики від закладу вищої освіти. Супервізія є процесом нагляду за виконанням студентом частин або цілого процесу надання послуг ерготерапії на базі практики, де супервізор відповідає за якість роботи студента та за безпеку пацієнта/клієнта, що отримує послуги ерготерапії. Базою практики є заклад, установа, організація, яка надає різноманітні ерготерапевтичні послуги пацієнтам/ клієнтам, має у своєму штатному складі ерготерапевтів, які можуть бути супервізорами практики, і яка заключила договір про співпрацю із закладом вищої освіти (ЗВО). Місця проведення практики за професійним спрямуванням повинні бути максимально різноманітними і охоплювати заклади охорони здоров'я, освіти та соціального захисту.

Кожен заклад вищої освіти повинен забезпечити кадрову одиницю - координатор практики. Ця особа є ерготерапевтом, відповідальним за компонент практики за професійним спрямуванням академічної програми.

Роль координатора практики передбачає:

1. Організацію та забезпечення практики згідно законодавчих, етичних та практичних професійних настанов;
2. Налагодження та підтримку комунікації з уповноваженою особою від бази практики впродовж практики;
3. Укладання договору про співпрацю між ЗВО та базами практики;
4. Встановлення цілей практики та її прогнозованих результатів на базі практики;
5. Надання настанов супервізорам практики щодо очікуваного рівня засвоєння результатів практики студентів;
6. Комунікацію зі студентами щодо встановлення та досягнення очікуваного рівня засвоєння результатів практики;
7. Комунікацію з супервізорами щодо виконання академічної програми та досягнення очікуваних результатів практики;
8. Підготовку документації та контроль за її веденням;
9. Оцінювання загальних результатів практики;
10. Вирішення конфліктних ситуацій під час практики.

Між ЗВО та базою практики укладається офіційний договір про співпрацю, який визначає обов'язки сторін.

Відповідальність супервізора практики передбачає:

1. Науково-методичне та організаційне забезпечення практики;
2. Знання законодавчих, етичних та практичних професійних настанов;
3. Планування діяльності студента під час практики;

4. Забезпечення супервізії відповідно до рівня очікуваних та досягнутих результатів практики;
5. Оцінювання успішності студента;
6. Виконання ролі професійної моделі для наслідування студентом упродовж навчальної практики.

Всесвітньою Федерацією Ерготерапевтів (World Federation of Occupational Therapists) рекомендовано мінімум 1000 годин практики за професійним спрямуванням, протягом якої студент вчиться здійснювати весь процес ерготерапії, або частину цього процесу. Практика різниться своїми завданнями, тривалістю та складністю. Практика за професійним спрямуванням може бути розділена на два рівні:

- **Практика I рівня** передбачає ознайомлення студентів з практичною професійною діяльністю ерготерапевта, спостереження, застосування теоретичних знань на практиці та розвиток розуміння потреб клієнтів.

- **Практика II рівня**, метою якої є формування глибокого практичного досвіду надання послуг ерготерапії пацієнтам/клієнтам, формування компетентностей ерготерапевта базового рівня з фокусом на заняттєво-орієнтовану терапію та розвиток навичок управління ерготерапевтичними послугами; практика II рівня повинна охоплювати різноманітні стани здоров'я, що впливають на різні аспекти структури і функції тіла, і викликають різні обмеження заняттєвої участі людини; практика II рівня також може включати в себе нові послуги і такі, що лише починають розвиватися: з безробітними, безхатченками, відчуженими, внутрішньо переміщеними особами або соціально маргіналізованими людьми; співпрацю з організаціями, у яких ще немає досвіду надання ерготерапевтичних послуг або такими, які потребують вдосконалення процесу надання ерготерапевтичних послуг.

Обсяг і частота супервізії повинна поступово збільшуватися від безпосередньої супервізії на місці проведення практики до незалежної практичної діяльності.

Існують різні моделі супервізії практики з ерготерапії, які можна використовувати залежно від характеру та місця проведення практики, навчальних потреб студентів та можливостей закладу. Найбільш поширеними **моделями супервізії** є наступні:

- 1:1 - традиційна модель співвідношення: 1 супервізор для 1 студента;
- 1:2-1 супервізор для 2 студентів;
- 2: 1 - 2 супервізори для 1 студента;

Для практики за професійним спрямуванням також можуть застосовуватися наступні моделі супервізії:

- Групова супервізія - із групою студентів з 2-6 осіб працює один або декілька супервізорів; студенти працюють із пацієнтами/клієнтами як самостійно, так і у групі, обмінюючись ідеями та досвідом.
- Інноваційна практика — застосовується у закладах, в яких

ерготерапевтичні послуги недоступні або не розвинуті у даний момент; пряма (безпосередня) супервізія надається працівником закладу, який може бути представником суміжної професії (фізичним терапевтом, соціальним працівником, психотерапевтом); непряма (дистанційна) супервізія надається ерготерапевтом, який може бути викладачем університету; завданнями студентів є оцінка можливостей започаткування ерготерапевтичних послуг в даному закладі та їх розвиток.

- Проектно-орієнтована практика - метою практики є створення одним або групою студентів проекту з покращення ефективності надання ерготерапевтичних послуг, оцінки існуючих чи підвищення результативності нових послуг; пряма супервізія надається працівником закладу, непряма - викладачем університету.

Супервізором практики за професійним спрямуванням повинен бути ерготерапевт. У випадку відсутності ерготерапевта та ерготерапевтичних послуг у місці проведення практики супервізором може бути викладач закладу вищої освіти, який є ерготерапевтом.

Супервізори практики I рівня повинні:

1. Ознайомити студентів із організацією надання ерготерапевтичних послуг у закладі, зокрема із внутрішніми правилами, процедурами, графіком роботи.
2. Забезпечити структуровану супервізію та підтримку студентам.
3. Надати студенту можливості для спостереження у практичних умовах та практикування частин ерготерапевтичного процесу з клієнтами/ пацієнтами.
4. Надавати постійний усний та письмовий зворотний зв'язок щодо прогресу, проблем, навичок, які потребують вдосконалення.
5. Демонструвати професійну поведінку, дотримання етичних норм та ефективну комунікацію.
6. Підтвердити відвідування студентом практичної бази у формі, визначеній закладом вищої освіти.
7. Заповнити форму оцінки успішності студентів після завершення навчальної практики.
8. Співпрацювати з координатором практики від закладу вищої освіти.

Під час практики I рівня від студентів очікується:

1. Визначення різноманітних ролей і функцій ерготерапевта у різних умовах і місцях проведення навчальної практики.
2. Розуміння, дотримання та порівняння ролей, функцій і взаємозв'язку ерготерапевта та асистента ерготерапевта.
3. Демонстрація професійної поведінки з дотриманням етичних норм та вимог регуляторних документів,
4. Демонстрація відповідальності і поваги до безпеки, віку, статі, стану здоров'я, культурної різноманітності, конфіденційності клієнта та психосоціальних факторів, що впливають на роботу.
5. Встановлення змістовних, професійних, терапевтичних взаємин з

клієнтами і конструктивних робочих відносин з фахівцями.

6. Використання клієнто-орієнтованого та заняттєво-орієнтованого підходу у процесі скринінгу, оцінювання та планування ерготерапевтичного втручання.

7. Використання різноманітних форм збору інформації, включаючи структуроване та неструктуроване інтерв'ю, стандартизовані та нестандартизовані методи та інструменти скринінгу і оцінювання.

8. Здійснення оцінки впливу стану здоров'я пацієнта/ клієнта на виконання ним заняттєвої активності, формування цілей і завдань, що відповідають конкретній практичній ситуації.

9. Своєчасне звернення за допомогою та конструктивне реагування на зворотній зв'язок супервізора.

10. Демонстрація чіткої та лаконічної усної і письмової комунікації і ведення документації.

Супервізори практики II рівня повинні:

1. Ознайомити студентів із організацією надання ерготерапевтичних послуг у закладі, зокрема із внутрішніми правилами, процедурами, графіком роботи.

2. Забезпечити структуровану та належну супервізію та підтримку студентам, зменшуючи рівень супервізії при результативному опануванні студентами необхідних навичок.

3. Забезпечити та підтримувати середовище, яке спонукає студентів до перенесення знань, отриманих у закладі вищої освіти до умов проходження практики.

4. Надати студенту можливості для практикування ерготерапевтичного процесу з клієнтами/ пацієнтами.

5. Надавати постійний зворотний зв'язок студентам щодо прогресу, проблем, навичок, які потребують вдосконалення; щотижня обговорювати зі студентами рівень засвоєння результатів навчальної практики.

6. Демонструвати професійну поведінку, дотримання етичних норм та ефективну комунікацію.

7. Підтвердити відвідування студентом практичної бази у формі, визначеній закладом вищої освіти.

8. Заповнити форму оцінки успішності студентів після завершення навчальної практики.

9. Співпрацювати з координатором навчальної практики закладу вищої освіти.

Під час навчальної практики II рівня від студентів очікується:

1. Демонстрування професійного мислення ерготерапевта і рефлексивної практики.

2. Аналізування, синтезування і застосування моделей виконання заняттєвої активності через терапевтичний процес; пояснення пацієнтам/ клієнтам як виконання специфічної заняттєвої активності впливає на досягнення цілей.

3. Розуміння та пояснення різноманітних ролей та функцій ерготерапевта у

різних умовах і місцях проведення навчальної практики.

4. Дотримання розмежування ролей і функцій ерготерапевта та асистента ерготерапевта і організація роботи асистентів.
5. Демонстрація вміння встановлювати змістовні, професійні, терапевтичні взаємини з пацієнтами/ клієнтами і конструктивні робочі відносини з фахівцями.
6. Демонстрація вміння обирати, застосовувати та аналізувати результати відповідних методів та інструментів скринінгу і оцінювання, що відповідають конкретній практичній ситуації,
7. Застосовування професійного мислення та гнучкості у використанні науково-обґрунтованих втручань.
8. Демонстрація здатності провадити втручання, використовуючи клієнто-орієнтований та заняттєво-спрямований підхід.
9. Демонстрація здатності оцінювати результати втручань, визначати потребу у продовженні надання ерготерапевтичних послуг або їх припинення.
10. Демонстрація чіткої та лаконічної усної і письмової комунікації з пацієнтом/ клієнтом, членами родини, колегами та іншими фахівцями.
11. Документування процесу надання ерготерапевтичних послуг відповідна до національних та місцевих правил і процедур.
12. Демонстрація професіоналізму і обґрунтованості звернення за допомогою, реагування на зворотній зв'язок супервізора та вирішення конфліктних і позаштатних ситуацій.
13. Демонстрація професійної поведінки з дотриманням етичних норм та вимог національних і місцевих регуляторних документів, ефективного управління часом.
14. Демонстрація відповідальності і поваги до безпеки, віку, статі, стану здоров'я, культурної різноманітності, конфіденційності пацієнта/ клієнта та психосоціальних факторів, що впливають на роботу.

Зарахування практики передбачає оцінювання студентів на основі рівня засвоєння визначених умінь і навичок, поданих у Додатку 7 та однієї або декількох із з наступних видів робіт:

- ведення студентом щоденника практики;
- ведення студентом журналу рефлексії;
- виконання завдань, які надаються супервізором практики та/або координатором практики від ЗВО;
- презентування студентом результатів практики у вигляді доповідей, презентацій, проєктів тощо.

**Оцінювання навчальної практики на другому (магістерському) рівні
вищої освіти**

Складові оцінювання практики за професійним спрямуванням

1	Базові вимоги до практичної діяльності:	Оцінка
	a. дотримання етичних норм практичної діяльності, вимог національних та місцевих регуляторних документів;	
	b. безпечне використання реабілітаційного обладнання, дотримання правил безпеки та своєчасне повідомлення керівників про екстрені ситуації;	
	c. забезпечення власної безпеки та безпеки інших під час навчальної практики шляхом передбачення потенційно небезпечних ситуацій і вживання заходів щодо їх запобігання.	
2	Основні принципи ерготерапії:	
	a. чітко, впевнено та точно пояснювати цінності, переконання та особливу філософію ерготерапії клієнтам, їх родинам, членам реабілітаційної команди та іншим стейкхолдерам;	
	b. чітко, впевнено та точно пояснювати цінність заняттєвої активності як методу і бажаного результату ерготерапії клієнтам, їх родинам, членам реабілітаційної команди та іншим стейкхолдерам;	
	c. чітко, впевнено та точно пояснювати роль практикуючих фахівців ерготерапії клієнтам, їх родинам, членам реабілітаційної команди та іншим стейкхолдерам.	
3	Скринінг та оцінювання:	
	a. пояснювати доцільність та процес оцінювання на основі інформації про клієнта ерготерапії, контекстів, теорій, рамок практики та/ або моделей практики;	
	b. збирати з відповідних джерел важливу та необхідну інформацію про фактори, які сприяють та перешкоджають виконанню заняттєвої активності шляхом процесу оцінювання;	
	c. вибирати відповідні інструменти скринінгу та оцінювання на основі цілісного підходу до оцінювання різних факторів клієнта на основі біопсихосоціальної моделі реабілітації;	
	d. формувати заняттєвий профіль та оцінювати виконання клієнтом заняттєвої активності через інтерв'ю та інші відповідні методи оцінювання;	
	e. оцінювати та аналізувати фактори клієнта ерготерапії та контексти, які допомагають або перешкоджають виконанню заняттєвої активності;	
	f. правильно та ефективно застосовувати стандартизовані та нестандартні інструменти оцінювання та опитування для	

	отримання валідних та надійних результатів;	
	g. змінювати та адаптовувати процедури проведення оцінювання відповідно до змінних факторів клієнта, контекстів та середовища життєдіяльності	
	h. інтерпретувати результати оцінювання для визначення сильних та слабких сторін у виконанні клієнтам заняттєвої активності;	
	i. чітко, точно і лаконічно синтезувати та документувати результати процесу оцінювання, використовуючи методичні формати запису виконання пацієнтом/клієнтом заняттєвої активності.	
4	Втручання:	
	a. чітко та логічно обґрунтовувати процес втручання на основі результатів оцінювання результатів оцінювання, контекстів, теорій, рамок практик, моделей практики, науково-доказової бази та професійного мислення;	
	b. формувати відповідний клієнто-орієнтований план втручань на основі результатів оцінювання, контекстів, теорій, рамок практики та/ або моделей практики;	
	c. використовувати науково-обґрунтований підхід і відповідні ресурси для прийняття рішень щодо втручання;	
	d. обирати пацієнто/клієнто-орієнтовані та заннятєво-орієнтовані втручання, які мотивують створюють відповідний виклик для пацієнта/клієнта щодо встановлених цілей;	
	e. планувати клієнто-орієнтовані та заннятєво-орієнтовані втручання;	
	f обирати та, за потреби, модифікувати підхід до втручань для досягнення встановлених цілей;	
	g. модифікувати завдання та/або середовище для оптимізації виконання клієнтом заняттєвої активності;	
	h. коригувати план втручання і визначати необхідність до продовження чи завершення надання послуг на основі стану клієнта;	
	i. документувати суб'єктивне сприйняття клієнтом результативності ерготерапевтичних втручань.	
5	Менеджмент ерготерапевтичних послуг:	
	a. демонструвати у практичній діяльності здатність співпрацювати з іншими членами реабілітаційної команди, залучати членів родини до процесу реабілітації;	
	b. демонструвати знання національних, регіональних і приватних систем та правил оплати ерготерапевтичних послуг;	
	c. демонструвати у практичній діяльності або дискусії знання та розуміння форми організації закладу;	
	d. відповідати стандартам продуктивності праці чи об'єму роботи, який очікується від студента.	

6	Спілкування та професійна поведінка:	
	a. чітко та ефективно спілкуватися у вербальний та невербальний спосіб;	
	b. чітко та точно вести документацію;	
	c. співпрацювати з супервізором навчальної практики для отримання максимальної користі від досвіду навчальної практики;	
	d. брати на себе відповідальність за опанування нових професійних умінь і навичок шляхом пошуку можливостей для навчання та взаємодії з супервізорами навчальної практики та <u>іншими</u> ;	
	e. конструктивно та своєчасно відповідати на зворотній зв'язок;	
	f. демонструвати послідовну та прийнятну робочу поведінку;	
	g. демонструвати ефективний менеджмент часу;	
	h. ефективно формувати терапевтичні стосунки з пацієнто/клієнтом та його родиною через терапевтичне використання особи терапевта та коригувати підхід відповідно до потреб клієнтів та інших стейкхолдерів;	
	i. демонструвати повагу до факторів різноманітності інших осіб.	

Шкала оцінювання практики:

4 - зразкове виконання - студент *послідовно та постійно* демонструє рівень компетентності, який відповідає очікуванням та вимогам до студента щодо конкретних навичок на даному рівні навчальної практики; демонструє значну широту та глибину у розумінні та/ або вмілому застосуванні фундаментальних знань та навичок.

3 — добре виконання - студент демонструє рівень компетентності, який відповідає очікуванням та вимогам до студента щодо конкретних навичок на даному рівні навчальної практики; демонструє належне розуміння та/ або застосування фундаментальних знань і навичок.

2 — задовільне виконання - студент демонструє обмежену компетентність у конкретних навичках (не завжди відповідає очікуванням та вимогам до студента щодо конкретних навичок на даному рівні навчальної практики); демонструє обмежене розуміння та/ або застосування фундаментальних знань і навичок (демонструє деякі прогалини та/або неточності).

1- незадовільне виконання - студент не здатен продемонструвати рівень компетентності у конкретних навичках, який відповідає очікуванням до студента даного рівня практики діє неналежним чином; демонструє неадекватне розуміння та/ або застосування фундаментальних знань і навичок (демонструє значні прогалини та/або неточності).

Примітка: оцінка 1 - незадовільне виконання - на будь-яку із складових оцінювання не дозволяє зарахувати навчальну практику.

Глосарій термінів, які були зазначені у стандарті вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація, спеціалізація 227.02 Ерготерапія

Аналіз виконання занять - компонент ерготерапевтичного оцінювання, який визначає сильні і слабкі сторони клієнта, проблеми або потенційні проблеми, безпеку та якість виконання певного повсякденного заняття. Для здійснення аналізу виконання занять використовуються спеціальні інструменти оцінювання з метою спостереження, вимірювання, та отримання детальної інформації про фактори, які сприяють або заважають виконувати певне заняття. У процесі аналізу виконання занять також визначаються очікувані результати.

Заняттєва активність - цілеспрямована, тривала, регулярна, багатокомпонентна, бажана або очікувана діяльність (активність повсякденного життя, інструментальна активність повсякденного життя, продуктивна діяльність, гра, освіта, відпочинок і сон, дозвілля, менеджмент здоров'я, соціальна участь), яка надає життю людини зміст і мету, є обов'язковою чи такою, яка приносить задоволення та відчуття досягнення.

Заняттєва справедливість - право кожної людини мати можливість задовольнити основні заняттєві потреби та мати рівні можливості досягти потенціалу у різноманітних та значущих для неї заняттях.

Заняттєва участь - виконання заняттєвої активності, що здійснюється за результатами безпосереднього особистісного вибору особою на основі мотивації та значущості активності для особи у сприятливому (безбар'єрному) середовищі.

Заняттєві потреби — потреби щодо 1) вибору заняттєвої активності (саме вибір, не обирання - це голосування), 2) заняттєвої участі, 2) досягнення заняттєвого балансу як рівноваги між різними заняттями у власному житті, 4) залучення до особисто значущої заняттєвої активності.

Заняттєві права - право всіх людей займатися значущою заняттєвою активністю, яка сприяє їх власному добробуту та добробуту їх громад.

Заняттєвий профіль — стислий виклад заняттєвої історії клієнта (особи, групи осіб або популяцій), досвіду, виконавчих моделей повсякденного життя, інтересів, цінностей, потреб і відповідних контекстів.

Заняттєво-орієнтована (заняттєво-спрямована) практика/ втручання - термін, який стосується практичної діяльності ерготерапевта в цілому і ґрунтується на 1) розумінні людей як заняттєвих істот, 2) усвідомленні впливу заняттєвих викликів/ проблем на життя людей, та 3) розумінні сили заняттєвої активності як основного терапевтичного агента змін.

Інструменти оцінювання - спеціально створені або організовані методи оцінки виконання занять, які використовуються під час оцінювання.

Клієнтоцентрична (клієнтоорієнтована) практика — підхід до надання ерготерапевтичних послуг, який базується на філософії поваги та партнерства з особами, які отримують послуги; клієнтоорієнтована практика визнає автономію людей, необхідність автономного вибору клієнта при прийнятті рішень щодо визначення заняттєвих потреб, орієнтованість на сильні сторони клієнта, переваги партнерства клієнт-терапевт, а також необхідність забезпечити доступність послуг

І їх відповідність контексту життєдіяльності клієнта.

Контекстуальні чинники (контекст) - різноманітність взаємопов'язаних якості та умов клієнта (культурних, фізичних, соціальних, духовних, часових та віртуальних), що стосуються як безпосередньо клієнта так і його середовища та впливають на виконання заняттєвої активності.

Концептуальні моделі практики ерготерапії — заняттєво-спрямовані теоретичні концепції, розроблені для пояснення процесу та практики ерготерапії.

Наука про заняттєву активність - базова наука, яка займається вивченням заняттєвої активності та життя людини, особливо стосовно здоров'я, добробуту та соціальної участі.

Процес ерготерапії - спосіб організації процесу надання послуг клієнтам ерготерапії, включає ключові компоненти, 1) оцінювання, 2) втручання та 3) визначення/ вимірювання результатів втручання із окресленням наступних кроків (завершення втручання та виписки або внесення змін до плану втручання та продовження послуг ерготерапії. Процес ерготерапії є динамічним та циклічним, відбувається у співпраці з клієнтом у межах сфер компетентності ерготерапевтів. До інших компонентів процесу ерготерапії також відносяться: скерування/ направлення, скринінг, формування рекомендацій та ін.

Рамки практики ерготерапії - 1) теоретичні або концептуальні підходи і методи, розроблені за межами професії, але які використовуються в рамках практичної діяльності ерготерапії; 2) теорії, підходи і методи оцінювання та втручання, розроблені стосовно окремого домену функціонування та використовуються у ерготерапії як настанови у виборі підходу до вирішення проблеми порушень, які створюють проблеми для виконання занять.

Професійне мислення ерготерапевта для другого (магістерського) рівня вищої освіти

Професійна діяльність ерготерапевта як фахівця магістерського рівня передбачає відповідальність за усі складові процесу ерготерапії: від обстеження до складання плану втручання, його втілення, переоцінки та коригування відповідно до індивідуальних цілей клієнта та динамічних умов середовища. При цьому, асистент ерготерапевта може виконувати окремі компоненти обстеження та втручання під керівництвом ерготерапевта. У виборі методів, засобів та матеріалів для оцінювання та втручання, а також прийнятті рішень стосовно продовження ерготерапії, скерування до інших фахівців та Інших рекомендацій, ерготерапевти послуговуються унікальним професійним (клінічним) мисленням, яке має низку складових. Професійне мислення ерготерапевта формується під впливом різних наук як медико-біологічного так і соціально-психологічного спрямування та має наступні складові:

- 1) Наукове мислення полягає у використанні інформації про стан здоров'я, об'єктивні дані обстеження та відповідну науково-доказову базу для прийняття клінічних рішень.
- 2) Діагностичне мислення синтезує об'єктивну інформацію стосовно стану здоров'я та інших наукових даних з суб'єктивною інформацією від клієнта для аналізу причин порушення заняттєвої участі та потреби у послугах ерготерапевта.
- 3) Процедурне мислення допомагає ерготерапевту знаходити оптимальні та відповідні методи оцінювання та втручання, які ґрунтуються як на об'єктивних так і суб'єктивних даних.
- 4) Наративне мислення скеровує ерготерапевта до розуміння особливих обставин клієнта крізь призму особистої історії клієнта стосовно впливу стану здоров'я чи порушення функціонування на його життя.
- 5) Прагматичне мислення скеровує практичні кроки ерготерапевта і відображає поточні реалії та можливості середовища надання послуг, враховуючи оплату за послуги, особливості розкладу, доступність обладнання, навички та рівень кваліфікації фахівця.
- 6) Етичне мислення допомагає ерготерапевту у вирішенні етичних дилем, пошуку альтернативних рішень, які враховують ризики на користь клієнта.
- 7) Інтерактивне мислення є невід'ємною частиною професійного мислення ерготерапевта, оскільки сприяє побудові позитивних стосунків з клієнтом та створює передумови для спільного визначення проблем та пошуку рішень.

Освітні програми рівня магістра повинні розвивати усі складові клінічного/професійного мислення ерготерапевта. Для цього у дисциплінах освітньої програми варто застосовувати усі можливі форми організації та методи навчання, наприклад:

- лекції;

- практичні заняття;
- семінарські заняття з використанням симуляцій, аналізу клінічних випадків, організацією дискусійних груп, в тому числі з участю студентів та викладачів суміжних професій;
- самостійна робота для опрацювання інформації з книжок, статей, лекцій тощо;
- втілення проблемно-орієнтованих індивідуальних та групових проектів;
- участь у науково-практичних конференціях; науково-дослідна робота;
- ведення щоденників для рефлексії;
- створення наративів (особистих історій пацієнтів/клієнтів);
- долучення до професійних соціальних мереж та використання інших креативних методів навчання
- практика за професійним спрямуванням різних рівнів